

SPIEKBRIEF

Handige vragen

- » **Hoe gaat het?** Nǐ zěnme yàng? (*nie dzum-me jang*)
- » **Spreek u Engels?** Nǐ huì shuō Yīngyǔ ma? (*nie hgwee sjhwoh ieng-ju ma*)
- » **Kunt u me helpen?** Néng bùnéng bāngmáng? (*nung boe-nung bang-mang*)
- » **Hoe heet je?** Nǐ jiào shénme míngzi? (*nie djauw sjhum-muh mieng-dz*)
- » **Hoe laat is het?** Xiànzài jǐ diǎn zhōng? (*hsjèn-dzai djie djèn djoeng*)
- » **Wat voor weer is het vandaag?** Tiānqì zěnme yàng? (*thjèn-tsjie dzum-me jang*)
- » **Hoe duur is dit?** Zhèige duōshǎo qián? (*djhee-kuh dwoh-sjhauw tsjèn*)
- » **Waar vind ik...?** Zài nǎr zhǎo...? (*dzai narh djhauw*)
- » **Waar is het toilet?** Cèsuǒ zài nǎr? (*tshuh-swoh dzai narh*)
- » **Hoe laat gaat u open/dicht?** Nín jǐ diǎn zhōng kāi/guān mén? (*nien djie-djèn djoeng khai/kwan mun*)
- » **Kunt u iets langzamer praten alstublieft?** Qǐng nǐ shuō màn yìdiǎr? (*tsjieng nie sjhwoh man ie-djarh*)
- » **Kunt u dat herhalen alstublieft?** Qǐng nǐ zài shuō yíci? (*tsjieng nie dzai sjhwoh ie-tsh*)

Handige uitdrukkingen

- » **Hallo.** Nǐ hǎo. (*nie hgauw*)
- » **Goedemorgen.** Zǎo. (*dzauw*)
- » **Goedenacht.** Wǎn ān. (*wan an*)
- » **Alstublieft.** Qǐng. (*tsjieng*)
- » **Dank je wel.** Xièxiè. (*hsjè-hsjè*)
- » **Sorry.** Duibuqǐ. (*dweej-boe-tsjie*)
- » **Het spijt me.** Hěn bàoqiàn. (*hgun bauw-tsjèn*)
- » **Ik begrijp het niet.** Wǒ budǒng. (*woh boe-doeng*)

Noodsituaties

- » **Help!** Jiù mìng! (*djoow mieng*)
- » **Houd de dief!** Zhuā zéi! (*djhwa dzee*)
- » **Brand!** Zháohuǒ le! (*djhauw-hgwoh luh*)
- » **Roep een ambulance!** Jiào jiùhùchē! (*djauw djoow-hgoe-tjhuh*)
- » **Roep de politie!** Jiào jīngchá! (*djauw-djieng-tjha*)

Chinees ^{voor} dummies® 2e editie

SPIEBRIEF

- » **Ik ben ziek.** Wǒ bìng le. (*woh bieng luh*)
- » **Roep een dokter.** Kuài qù zhǎo yīshēng. (*khwai tsjü djhauw ie-shjung*)
- » **Ik ben verdwaald.** Wǒ mílù le. (*woh mie-loe luh*)

De Chinese kalender

Weekdagen

- » **Maandag** xīngqīyī (*hsjieng-tsjie-ie*)
- » **Dinsdag** xīngqī`èr (*hsjieng-tsjie-urh*)
- » **Woensdag** xīngqīsān (*hsjieng-tsjie-san*)
- » **Donderdag** xīngqīsì (*hsjieng-tsjie-sz*)
- » **Vrijdag** xīngqīwū (*hsjieng-tsjie-woe*)
- » **Zaterdag** xīngqīliù (*hsjieng-tsjie-ljoow*)
- » **Zondag** xīngqītiān (*hsjieng-tsjie-thjèn*)

Maanden

- » **Januari** yīyuè (*ie-jüè*)
- » **Februari** èryuè (*urh-jüè*)
- » **Maart** sānyuè (*san-jüè*)
- » **April** sìyuè (*sz-jüè*)
- » **Mei** wūyuè (*woe-jüè*)
- » **Juni** liùyuè (*ljoow-jüè*)
- » **Juli** qīyuè (*tsjie-jüè*)
- » **Augustus** bāyuè (*ba-jüè*)
- » **September** jiǔyuè (*djoow-jüè*)
- » **Oktober** shíyuè (*sjh-jüè*)
- » **November** shíyīyuè (*sjh-ie-jüè*)
- » **December** shí`èryuè (*sjh-urh-jüè*)

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel 1: Beginnen	7
HOOFDSTUK 1: Een beetje Chinees leren	9
HOOFDSTUK 2: Basisbeginselen: veelvoorkomende Chinese grammatica en getallen ..	25
HOOFDSTUK 3: Kennismaken en groeten: nǐ hǎo!	47
Deel 2: Chinees in actie	59
HOOFDSTUK 4: Nader kennismaken en een praatje maken	61
HOOFDSTUK 5: Eten en drinken: Proost! Gānbēi	71
HOOFDSTUK 6: Shoppen	97
HOOFDSTUK 7: De stad verkennen	115
HOOFDSTUK 8: Vrije tijd: recreatie en sport	135
HOOFDSTUK 9: Telefoneren	147
HOOFDSTUK 10: Op kantoor en rond het huis	157
Deel 3: Chinees voor onderweg	175
HOOFDSTUK 11: Money, money, money: geld	177
HOOFDSTUK 12: Van het geijkte pad afgaan: de weg vragen en de weg wijzen	191
HOOFDSTUK 13: In een hotel verblijven	205
HOOFDSTUK 14: Vervoer	217
HOOFDSTUK 15: Op reis	233
HOOFDSTUK 16: Omgaan met noodsituaties	245
Deel 4: Het deel van de tientallen	259
HOOFDSTUK 17: Tien manieren om snel Chinees te leren	261
HOOFDSTUK 18: Tien dingen die je nooit moet doen in China	265
HOOFDSTUK 19: Tien populaire Chinese uitdrukkingen	269
HOOFDSTUK 20: Tien zinnen die je Chinees laten klinken	273
Deel 5: Bijlagen	277
BIJLAGE A: Chinese werkwoorden	279
BIJLAGE B: Miniwoordenboek Chinees-Nederlands	282
Miniwoordenboek Nederlands-Chinees	293
BIJLAGE C: Antwoorden	304
BIJLAGE D: Over de audiotracks	308
Index	311

1

Beginnen

IN DIT DEEL . . .

Deel 1 heet je welkom in de Chinese taal. Hier krijg je alles te horen over de beginselen van het Chinees: hoe je Chinese klanken (en tonen) uitspreekt als een moedertaalspreker, hoe je Chinese woorden aan elkaar knoopt zodat ze zinvol worden, hoe je telt in het Chinees en hoe je communiceert in het Chinees, inclusief alle culturele bijkomstigheden. **Wōmen kāishǐ ba!** (*woh-mun k^hai-sjh ba*) (Laten we beginnen!)

Grip krijgen op veelvoorkomende Chinese klanken

Schrijven om te communiceren

Vloeiend klinken en de vier basistonen

Chinees idioom oefenen

Veelvoorkomende Chinese zinnen en gebaren

Hoofdstuk 1

Een beetje Chinees leren

Het wordt nu tijd in de beginselen van het Chinees te duiken. Dit hoofdstuk geeft je richtlijnen om het Standaardmandarijn (de officiële taal van zowel de Volksrepubliek China als Taiwan) uit te spreken als was het je moedertaal en het helpt je grip te krijgen op de vier tonen die kenmerkend zijn voor het Mandarijn. Nadat je jezelf de beginselen eigen hebt gemaakt, laat ik je zien hoe je enkele veelvoorkomende Chinese zinnenetjes maakt.

Maar voor je hierin duikt, geef ik nog wat advies: Laat je niet op je kop zitten door de tonen! Het beste wat je kunt doen als je een vreemde taal leert, is je niet druk maken om fouten als je voor het eerst je mond open doet. Oefen je Chinees bijvoorbeeld eerst tegen je hond of kat en werk je dan op naar een paar goudvissen of een neefje of nichtje jonger dan tien jaar. Als je eindelijk je zenuwen zover in bedwang hebt dat je een paar zinnen uit kunt kramen tegen de lokale Chinese middenstand, zul je merken dat je er bent. En als je voor de eerste keer naar China gaat, zul je ontdekken hoezeer de Chinezen het waarderen dat iemand ook maar in de verste verte probeert hun taal te spreken. Al die uren waarin je je huisdier de oren van het hoofd hebt gekletst gaan zich uitbetalen, en je zult rijkelijk beloofd worden. Twijfel je nog? Je zult verbaasd zijn hoeveel je kunt zeggen nadat je in *Chinees voor Dummies* hebt zitten snuffelen.

BELANGRIJK

Omgaan met de Chinese cultuur is net zo belangrijk als de Chinese taal verkennen. In feite kun je de taal niet beheersen zonder een beetje cultuur op te snuiven. Alleen al de moeite nemen om Chinees te spreken is een diplomatieke daad. Maak je geen zorgen om hoe je klinkt als je je mond opent; je draagt sowieso bij aan internationale vriendschap.

Chinese dialecten begrijpen

Zet je maar vast schrap. Ja, echt nu, zelfs voordat je ook maar het kleinste beetje Chinees uit begint te kramen. Als je het nu niet doet, zul je later in totale shock verkeren als je ontdekt dat je aan een taal begint met honderden (ja, honderden) dialecten; en mensen die verschillende dialecten spreken, verstaan elkaar niet. Praktisch elke grote stad, en zeker elke provincie in China, heeft haar eigen dialect waar het volk mee opgroeit (zie tabel 1.1). Van de zeven grote dialecten heb je misschien al van Shanghainees, Taiwanees en Kantonees gehoord.

En dan is er ook nog het Mandarijn, het dialect van de massa. Op dit moment wordt Mandarijinchinees gesproken door meer mensen op aarde dan welke andere taal dan ook. Bijna een vijfde van de wereldbevolking gebruikt het, gezien de enorme bevolking van China. Maar waarom is nu juist dit dialect gekozen tot de officiële taal die in alle scholen onderwezen wordt, en niet een van de andere dialecten die mensen thuis of in hun woonomgeving spreken?

Met zijn slechts vier tonen is **Guānhuà** (*kwan-hgwa*) (Mandarijn, letterlijk: de taal van de ambtenaren, die ook mandarijnen heetten) sinds de vijftiende eeuw de overkoepelende taal van China, omdat het gebaseerd is op de geleerde taal van het gebied rond Beijing. In plaats van het **Guānhuà** te noemen gebruiken inwoners van het vasteland nu de term **Pūtōnghuà** (*p^hoe -t^hoeng-hgwa*) (de gemeenschappelijke taal). Mensen in Taiwan, Hongkong en overzeese Chinezen noemen het **Guóyǔ** (*kwoh-ju*) (de nationale taal). Je zult ook de termen **Zhōngwén** (*djhoeng-wun*) (de taal van de Chinezen) en **Hànyǔ** (*hgan-ju*) (de taal van de Han) horen, omdat de Chinezen zichzelf als afstammelingen zien van de Handynastie (206 v.Chr.-220 n.Chr.), een van de gouden tijdperken uit de Chinese geschiedenis. Omdat Chinees de taal is van etnische Chinezen en de minderheden in China geven we de voorkeur aan de allesomvattende term **Zhōngwén**.

TABEL 1.1 Belangrijke Chinese dialecten

Dialect	Uitspraak	Regio waar het dialect gesproken wordt
Pūtōnghuà/Guóyǔ (Mandarijn)	<i>p^hoe-t^hoeng-hgwa/ kwoh-ju</i>	Ten noorden van de Yangzi-rivier, maar in alle scholen onderwezen; officiële taal van de Volksrepubliek China en in heel Taiwan gesproken
Wú	<i>woe</i>	Shanghai, het zuidoosten van Anhui en een groot gedeelte van Zhejiang
Xiāng	<i>hsjang</i>	Hunan
Gàn	<i>kan</i>	Jiangxi, het zuiden van Anhui en zuidoost Hubei
Kèjiā (Hakka)	<i>k^hu-dja</i>	Losse delen van het oosten en zuidwesten van Guangxi en in het noorden van Guangdong (Kanton)
Yuè (Kantonees)	<i>juè</i>	Zuidoost Guangxi, Guangdong (Kanton) en Hongkong
Mǐn	<i>mien</i>	Fujian, het zuiden van Zhejiang, het noordoosten van Guangdong, Hainan en Taiwan

TIP

De term **Pǔtōnghuà** (*letterlijk*: de gemeenschappelijke taal) wordt gebruikt om te verwijzen naar het Mandarijn in de Volksrepubliek China, en de term **Guóyǔ** (*letterlijk*: de nationale taal) is de term die gebruikt wordt voor het Mandarijn in Taiwan. Als je het gewoonweg over **Hanyǔ** (de taal van de Han-Chinezen) hebt, kun je dat overal gebruiken.

Het geschreven woord: Help! Geen alfabet!

Ik durf te wedden dat je je af begint te vragen hoe die Chinezen gedurende het grootste gedeelte van vijf millennia met elkaar konden communiceren als hun gesproken taal zoveel verschillende vormen en dialecten heeft. Het antwoord ligt in... (tromgeroffel)... het geschreven woord.

Stel dat je twee Chinezen naast elkaar ziet zitten in de trein van Kanton naar Shanghai. Als de Kantonees de krant hardop voorleest, zal de Shanghainees geen idee hebben van wat hij zegt. Maar als ze allebei voor zichzelf hetzelfde krantenartikel lezen, zouden ze allebei kunnen begrijpen wat er in de wereld aan de hand is. Dat komt doordat de Chinese karakters in het hele land hetzelfde zijn.

Chinese woorden worden geschreven in mooie, vaak symbolische tekens die *karakters* genoemd worden. Elk karakter is een woord op zich en soms is het een deel van een samengesteld woord. Het maakt niet uit of je de karakters van rechts naar links, van links naar rechts of van boven naar beneden schrijft, omdat je ze in elke volgorde kunt lezen en begrijpen. Als je een Chinese film koopt, bijvoorbeeld via internet, kun je vaak kiezen uit twee soorten ondertiteling: Engels, dat je van links naar rechts kunt lezen, en Chinese karakters op een andere regel, die je van rechts naar links kunt lezen (ze kunnen ook van links naar rechts gaan, dus kijk uit). Je kunt na een tijdje scheel gaan zien als je ze allebei probeert te volgen!

VROEG-CHINEES SCHRIFT OP ORAKELBEENDEREN

CULTURELE
WIJSHEID

De vroegste voorbeelden van Chinees schrift zijn geschreven op orakelbeenderen en dateren uit de eerste archeologisch vastgestelde dynastie, de Shangdynastie (circa 1766 tot 1122 v.Chr.). Geschreven op schouderbladen van ossen of op schildpadschilden werd het schrift gebruikt voor voorspellingen van sjamanen, die vragen stelden in naam van de koning. Er zijn slechts ongeveer duizend karakters geïdentificeerd op orakelbeenderen, maar de vondst daarvan laat zien dat geschreven taal in China al in het tweede millennium v.Chr. een solide basis had.

Gedurende de Handynastie onderscheidde de lexicograaf Xu Shen zes manieren waarop Chinese karakters betekenissen en uitspraken weergeven. Hiervan waren er vier het belangrijkste:

- » **Pictogrammen.** Deze karakters worden gevormd naar de vorm van het object zelf, zoals de zon en de maan. Ze laten meer de betekenis van het karakter zien dan de uitspraak.
- » **Ideogrammen.** Deze karakters geven abstracte begrippen weer. De karakters voor 'boven' en 'beneden' bijvoorbeeld hebben een horizontale streep die de horizon voorstelt, en een andere streep die boven of onder de horizon uitsteekt.
- » **Complexe ideogrammen.** Dit zijn combinaties van eenvoudiger karakters.
- » **Fonetische samenstellingen.** Deze samengestelde karakters worden ook wel logogrammen genoemd. Ze bestaan uit twee grafische elementen: het ene drukt de betekenis van het woord uit en het andere geeft aanwijzingen voor de uitspraak. Meer dan 80 procent van de Chinese karakters zijn fonetische samenstellingen.

Welke karakters je ook ziet, je zult geen letters vinden die ze verbinden, zoals in het Nederlands. Dus hoe moeten die Chinezen in hemelsnaam een Chinees woordenboek raadplegen? (Je wist niet dat ik gedachten kon lezen!) Dat kan op verschillende manieren.

Omdat Chinese karakters uit meerdere (vaak veel) penseelstreken bestaan, is een van de manieren om een karakter op te zoeken het aantal streepjes te tellen en het dan op te zoeken in dat gedeelte van het woordenboek dat de karakters ordent op het aantal strepen. Maar om dat te doen moet je eerst weten bij welk radicaal je moet zoeken. *Radicalen* zijn delen van karakters die kunnen helpen uit te vinden wat het karakter betekent, zoals drie druppels aan de linkerkant van het karakter dat water uitbeeldt. Er zijn 214 radicalen. Elk radicaal bestaat uit een aantal streepjes, dus moet je eerst het radicaal opzoeken op basis van het aantal streepjes, en als je het radicaal gevonden hebt, ga je verder zoeken bij het aantal streepjes *na* het radicaal om het karakter dat je wilt opzoeken te vinden.

Je kunt natuurlijk ook altijd zoeken onder de uitspraak van het karakter (als je weet hoe je het uit moet spreken), maar dan moet je wel eerst alle karakters met dezelfde uitspraak nalopen. Je moet ook zoeken onder de verschillende tonen om te zien welke woorden met dezelfde uitspraak een eerste, tweede, derde of vierde toon heeft. En omdat het Chinees zoveel homofonen heeft, is dat niet zo eenvoudig als het klinkt (de woordspeling is puur toeval!).

Ik durf te wedden dat je je opgelucht zult voelen dat we ons in dit boek alleen richten op gesproken Chinees en niet op de schrijftaal.

Pinyin spelling: Beijing, niet Peking

Spellen zoals het klinkt... dat is de letterlijke betekenis van **pinyin**. Decennialang werd het Chinees op verschillende manieren weergegeven. Uiteindelijk stelde de Volksrepubliek China het **pinyin** in als het officiële romanisatiesysteem. Hierna werden in alle westerse bibliotheken en overheidsinstellingen alle andere romanisatiesystemen vervangen door het **pinyin**.

Winkels bekijken

Zoeken naar kleding en andere dingen

Onderhandelen voor een betere prijs

Hoofdstuk 6

Shoppen

Heb je ooit gedroomd van winkelen tot je erbij neervalt in een vreemd land waar de wisselkoers zeer gunstig is? Of in een land ver weg met avondmarkten in overvloed? Dit hoofdstuk helpt je door kleine winkeltjes en chique warenhuizen, grip krijgen op de prijs, kleuren en verkoopwaren, en in alle gevallen onderhandelen over de best mogelijke prijs.

Mǎi dōngxī (*mai doeng-hsjie*) (winkelen) is voor mensen uit alle delen van de wereld een van de leukste manieren van tijdverdrijf. Het maakt niet eens uit of je nu alleen gaat **guàngshāngdiàn** (*kwang sjhang-djèn*) (etalages kijken) of echt op het punt staat om te gaan **mǎi dōngxī**. Je kunt ook genieten van het kijken naar alle **shāngpǐn** (*sjhang-p^hien*) (koopwaar), fantaseren over het kopen van die **zuànshí jièzhī** (*dzwan-sjh djè-djh*) (diamanten ring) en het pingelen over de **jiàgé** (*dja-kuh*) (prijs).

Naar een winkel gaan

Als je niet weet hoe je moet beginnen met winkelen in China, en al helemaal niet weet wat je wilt kopen, dan kun je misschien beginnen in een van de vele **bǎihuò shāngdiàn** (*bai-hgwoh sjhang-djèn*) (warenhuizen) die in het laatste decennium uit de grond zijn geschoten. Hier kun je alles krijgen wat je wilt hebben, van **zhūbǎo** (*djhoe-bauw*) (juwelen) en **huāpíng** (*hgwa-p^hiang*) (vazen) tot **yīfu** (*ie-foe*) (kleding) en **yuèqì** (*jüè-tsjie*) (muziekinstrumenten).

CULTURELE
WIJSHEID

Warenhuizen zijn niet de enige plaatsen waar je kunt winkelen, maar ze zijn zeker het makkelijkste omdat alles op loopafstand is en je er gewoon doorheen kunt lopen zonder verkopers die hun waren aanprijzen van je af te moeten houden. Of misschien ben je iemand die al dat pingelen op de markt op straat wel leuk

vindt en juist de voorkeur geeft aan een levendige **cài shìchǎng** (*ts^hai sjh-tjhang*) (groentemarkt).

Hoewel traditionele straatmarkten en winkeltjes nog steeds bestaan in China, drukken westerse winkelcentra steeds meer hun stempel op plaatsen als Beijing en Shanghai. Je kunt echter nog steeds de beste prijzen krijgen op de vele openluchtmarkten en bij straatverkopers, die traditionele kunstnijverheidsproducten en andere specialiteiten verkopen. Het grootste winkelcentrum van Beijing is niet ver van het plein **Tiān'ānmén** (*t^hjèn an mun*) aan **Wángfǔjǐng** (*wang foe-djieng*) en **Dōngdān** (*doeng-dan*). Of aan **Jiànguóménwài Dàjiē** (*djèn-kwoh-mun wai-da-djè*).

Hier zijn enkele voorbeelden van verschillende soorten winkels en wat je er kunt kopen:

- » **Zài yíge shūdiàn nǐ kényī mǎi shū, zázhi hé bàozhǐ.** (*dzai ie-kuh sjhoe-djèn nie k^huh-ie mai sjhoe, dza-djh hguh bauw-djh*) (In een boekwinkel kun je boeken, tijdschriften en kranten kopen.)
- » **Zài yíge wǔjīn diàn nǐ kényī mǎi zhǔnjiē qì, chātóu hé yānwù bàojīng qì.** (*dzai ie-kuh woe-djien djèn nie k^huh-ie mai djhwan-djè tsjie, tjha-t^hoow hguh jèn-woe bauw-djieng tsjie*) (In een doe-het-zelfzaak kun je adapters, stekkers en rookmelders kopen.)
- » **Zài yíge yāncǎo diàn nǐ kényī mǎi xǔjiāyān, xiāngyán, yāndǒu hé gèzhǒng gèyàng de yāncǎo.** (*dzai ie-kuh jèn-t^hauw-djèn lie nie k^huh-ie mai hsjüè-dja-jèn, hsjang-jèn, jèn-doow hguh kuh-djhoeng kuh-jang duh jèn-t^hauw*) (In een sigarenzaak kun je sigaren, sigaretten, pijpen en allerlei soorten tabak kopen.)
- » **Zài yíge zhūbǎo diàn nǐ kényī mǎi shǒuzhuó, ěrhuán xiànglián, xiōngzhēn hé jièzhì.** (*dzai ie-kuh djhoe-bauw-djèn lie nie k^huh-ie mai sjhoow-djhwoh, urh-hgwan, hsjang-ljèn, hsjoeng-djhun hguh djè-djh*) (Bij een juwelier kun je armbanden, kettingen, broches en ringen kopen.)

Als je eindelijk hebt besloten waarvoor je wilt gaan winkelen wil je wellicht eerst weten wat de openingstijden zijn van de winkel. Hier zijn enkele vragen die van pas kunnen komen:

- » **Nín jǐ diǎn zhōng kāi/guān mén?** (*nien djie-djèn djhoeng k^hai/kwan mun*) (Hoe laat gaat u open/dicht?)
- » **Nímen wǔdiǎn zhōng yǐhòu hái kāi ma?** (*nie-mun woe-djèn djhoeng ie-hgoow hgai k^hai ma*) (Zijn jullie na vijf uur 's middags nog open?)
- » **Nímen xīngqītiān kāi bùkāi?** (*nie-mun hsjjeng-tsjie t^hjèn k^hai boe-k^hai*) (Zijn jullie open op zondag?)

CULTUREEL
WIJSHEID

De meeste winkels in China zijn vrij vroeg open, zo rond acht uur 's ochtends, en gaan niet dicht voor acht uur 's avonds, of zelfs later. Als je rustig wilt winkelen, ga dan niet in het weekend. Dan lijkt het wel alsof een kwart van de mensheid hetzelfde aan het doen is.

JE ZEGJE DOEN

Mariëlle en Heleen willen een dagje gaan winkelen. Ze beginnen zo:

Mariëlle: **Wǒ jīntiān xiǎng qù mǎi dōngxī.**
woh djien-t^hjèn hsjang tsju mai doeng-hsjie
Ik wil vandaag gaan winkelen.

Heleen: **Nǐ qù nǎr mǎi dōngxī?**
nie tsju nar mai doeng-hsjie
Waar ga je winkelen?

Mariëlle: **Wǒ yào qù bǎihuòshāngdiàn mǎi yīfu.**
woh jauw tsju bai-hwoh sjhang-djèn mai ie-foe
Ik wil naar het warenhuis om kleding te kopen.

Heleen: **Tīngshuō zài zhèige chénglǐ dōngxī dōu hěn guì.**
t^hieng-sjwoh dzai djhuh-kuh tjhung lie doeng-hsjie doow hgun kwee
Ik heb gehoord dat in deze stad alles erg duur is.

Mariëlle: **Nà bù yǐding. Kàn shì shénme diàn. Yǒude hěn guì, yǒude yìdiǎn dōu búguì.**
na boe ie-dieng. k^han sjh sjhum-muh djèn. joow-duh hgun kwee, joow-duh ie-djèn doow boe kwee
Dat hoeft niet. Het hangt van de winkel af. Sommige zijn duur, sommige helemaal niet.

Heleen: **Hǎo ba. Wǒmen zǒu ba. Wǒmen qù mǎi yīfu.**
hgauw ba. woh-mun dzoow ba. woh-mun tsju mai ie-foe
Goed. Laten we gaan. Laten we kleding gaan kopen.

GRAMMATICA

Wanneer je de woorden **yìdiǎn dōu bú** (*ie-djèn doow boe*) voor een bijvoeglijk naamwoord ziet staan, betekent dat *helemaal niet* (bijvoeglijk gebruikt). Het is een goede manier om iets te benadrukken. Je kunt iets zeggen als **Wǒ yìdiǎn dōu búlèi** (*woh ie-djèn doow boe lee*) (Ik ben helemaal niet moe.) of **Tā yìdiǎn dōu búpiàoliàng** (*t^ha ie-djèn doow boe p^hjauw-ljang*) (Zij is helemaal niet mooi.) om je punt duidelijk te maken.

WOORDJES LEREN

bǎihuò shāngdiàn	<i>bai-hwoh sjhang-djèn</i>	warenhuis
cài shìchǎng	<i>ts^hai sjh-tjhang</i>	groentemarkt
chāojiǎ shìchǎng	<i>tjhouw-djie sjh-tjhang</i>	supermarkt
fúzhuāng diàn	<i>foe-djhwang djèn</i>	kledingzaak
lǐpǐn diàn	<i>lie-p^hien djèn</i>	cadeaushop
shūdiàn	<i>sjhoe-djèn</i>	boekenwinkel
wánjù diàn	<i>wan-dju djèn</i>	speelgoedwinkel
wūjīn diàn	<i>woe-djien djèn</i>	doe-het-zelfzaak
xíediàn	<i>hsjè-djèn</i>	schoenenwinkel
yàofáng	<i>jauw-fang</i>	apotheek
zhūbǎo diàn	<i>djhoe-bauw djèn</i>	juwelier

Gewoon kijken

Je zult misschien van tevoren willen weten wanneer het grootste warenhuis in de stad open gaat voordat je er rond gaat kijken. Het is lekker weer buiten, je bent in een goed humeur, alles in de wereld is goed en het enige wat je wilt doen is rondkijken in een mooi warenhuis. Je begint op de **yī céng** (*ie-ts^hung*) (begane grond), neemt de **zìdòng fúti** (*dz-doeng foe-t^hie*) (roltrap) naar de **sān céng** (*san ts^hung*) (tweede verdieping) en bekijkt op je gemakje honderden **shāngpǐn** (*sjhang-p^hien*) (koopwaren) lekker in je eentje, als er plotseling een **shòuhuòyuán** (*sjhoow-hg-woh-jüèn*) (verkoper) achter je staat en **Nǐ xiǎng mǎi shénme?** (*nie hsjang mai sjhum-muh*) (Wat zou u willen kopen?) vraagt.

PAS OP

Je zult het waarschijnlijk al gemerkt hebben: de **yī céng** (*ie-ts^hung*) is de begane grond. Dit betekent automatisch dat de **èr céng** (*urh- ts^hung*) de eerste verdieping is. De Chinezen rekenen namelijk net als de Amerikanen. Je kunt natuurlijk ook op de borden bij de roltrap of lift kijken, maar als de verkoper je zegt dat je op de **èr céng** (*urh- ts^hung*) moet zijn, moet je van de **èr** (*urh*) dus wel **yī** (*ie*) aftrekken.

Je wilt nu echt liever alleen gelaten worden, dus zeg je **Wǒ zhǐ shì kànkàn. Xièxiè.** (*woh djh sjh k^han-k^han. hsjè-hsjè*) (Ik kijk alleen even. Dank u wel.)

Om hulp vragen

Maar wat als je even later wél hulp wilt? Ten eerste kun je dan beter die verkoper zoeken die je net hebt afgehouden. Je zult misschien niet zo veel andere verkopers vinden. Maar als het je toch gelukt is er een te vinden, zijn hier wat vragen die je kunt stellen:

- » **Néng bùnéng bāngmáng?** (*nung boe-nung bang-mang*) (Kunt u me helpen?)
- » **Wǒ zhǎo yì běn yǒuguan Zhōngguó lìshǐ de shū.** (*woh djhauw ie-bun joow-kwan djhoeng-kwoh lie-sjh duh sjhoe*) (Ik zoek een boek over de Chinese geschiedenis.)
- » **Nǐ yǒu méiyǒu Yīngwén de shū?** (*nie joow-mee-joow ieng-wun duh sjhoe*) (Hebt u Engelse boeken?)
- » **Nǎr yǒu wàitào?** (*narh joow wai-t^hauw*) (Waar zijn de jassen?)
- » **Qǐng nǐ gěi wǒ kànkàn nǐmen de xīzhuāng.** (*tsjieng nie kee woh k^han-k^han nie-mun duh hsjie-djhwang*) (Kunt u me uw westerse kostuums laten zien?)
- » **Nǐmen mài búmài guāngpán?** (*nie-mun mai boe-mai kwang-p^han*) (Verkopen jullie cd's?)
- » **Nǎr yǒu ruǎnjiàn?** (*narh joow rhwan-djèn*) (Waar is de software?)

SPEEL AF

JE ZEGJE DOEN (TRACK 11)

Barbara en Cathelijne zijn in een kledingzaak. Ze proberen een **fúwùyuan** (*foe-woe-jièn*) (verkoper, *letterlijk*; bediende) aan te spreken om hen te helpen jurken in hun maat te vinden.

Barbara: **Xiǎojiě! Nǐ néng bang women ma?**
hsjauw-djè! nie nung bang woh-mun ma
Mevrouw! Kunt u ons helpen?

Fúwùyuan: **Kéyǐ. Qǐng děng yíxià.**
k^huh-ie. tsjieng dung ie-hsia
Ja, een momentje alstublieft.

Nadat de verkoopster een paar dozen heeft weggezet, komt ze terug om Barbara en Cathelijne te helpen.

Fúwùyuan: **Hǎo. Nǐmen yào mǎi shénme?**
hgauw. nie-mun jauw mai sjhum-muh
Goed. Wat wilt u kopen?

Barbara: **Nǎr yǒu qúnzi?**
narh joow tsjuun-dz
Waar zijn de rokken?

Fúwùyuan: **Qúnzi zài nàr.**
tsjuun-dz djoow dzai narh
De rokken hangen daar.

Barbara en Cathelijne lopen naar de rokken.

Cathelijne: **Zhè tiáo hóng qúnzi duōshǎo qián?**
djhuh-t^hjauw hgoeng tsjuun-dz dwoh-sjhauw tsjèn
Wat kost deze rode rok?

Fúwùyuan: **Nà tiào qúnzi èrshíwǔ kuài qián.**
na tʰjauw tsjuun-dz urh-sjh-woe kʰwai tsjèn
Die kost \$ 25.

Barbara: **Nà tài guile! Nǐ néng bùnéng dǎ zhé?**
na tʰai kwee-luh. nie nung boe-nung da djhuh
Dat is te duur. Kunt u geen korting geven?

Fúwùyuan: **Kěnéng.**
kʰuh-nung
Misschien.

Barbara: **Nǐ néng gěi wǒ duōdà de zhékòu?**
nie nung kee woh dwoh da-duh djhuh-kʰoow
Hoeveel korting kunt u me geven?

Fúwùyuan: **Bǎi fēn zhī shí, hǎo bùhǎo?**
bai-fun-djh-sjh, hgauw boe-hgauw
10 procent, goed?

Barbara: **Nà tài hǎo le. Xièxiè.**
na tʰai hgauw-luh. hsjè-hsjè
Dat is heel goed. Dank u wel.

WOORDJES LEREN

bǎi fēn zhī shí	<i>bai-fun-djh sjh</i>	10 procent
bǎi fēn zhī shíwǔ	<i>bai-fun-djh sjh-woe</i>	15 procent
dǎ zhé	<i>da djhuh</i>	korting geven
Duōshǎo qián?	<i>dwoh-sjhauw tsjèn</i>	Wat kost het?
fúwùyuan	<i>foe-woe-jüèn</i>	bediende
shīfu	<i>sjh-foe</i>	meneer
xíaojiě	<i>hsjauw-djè</i>	mevrouw

Je kunt twee maatwoorden gebruiken als het om kleding gaat: **jiàn** en **tiáo**. Maatwoorden worden gebruikt tussen een getal en *dit* of *dat*. **Jiàn** wordt gebruikt voor kleding die gedragen wordt op het bovenste deel van het lichaam, en **tiáo** voor kleding die gedragen wordt op het onderste deel. Dus je zegt **yíjiàn chènshān** (*ie-djèn tʰjun-sʰjan*) (één overhemd) of **sāntiáo kùzi** (*san tʰjauw kʰoe-dz*) (drie broeken).